

209-159

209-189

AIMS TRIBUNAL

دیوان داوری دعوی ایران - ایالات متحده 159

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 209

Date of filing: 22-4-87

** AWARD - Type of Award Final
- Date of Award 22-4-87
_____ pages in English 35 pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____
_____

- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

۱۵۹

دیوان دادگاه دعوی دادگاه ایران - ایالات متحده

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL

AWARD

Case No. 209

Chamber One

پرونده شماره ۲۰۹

شعبه یک

حکم شماره ۲۰۹-۱ - ۲۹۷

IRAN UNITED STATES
CLAIMS TRIBUNAL

دادگاه دادگاه دادگاه ایران - ایالات متحده

شُهُد شُهُد - FILED

Date 22 APR 1987

۱۳۶۶ / ۱ / ۲

No. 209

۲۰۹

۲۰۹

ویلیام ج. لویت،

خواهان،

- و -

دولت جمهوری اسلامی ایران،

سازمان مسکن ایران،

جمهوری اسلامی ایران،

بانک ملی،

خواندگان.

حکم

حاضران :

از جانب خواهان: آقای ا. واپس،
آقای آر. دیتس،
وکلای خواهان.

از جانب خواندگان: آقای محمد کریم اشراق،
نماینده رابط دولت جمهوری اسلامی ایران،
آقای اسدالله نوری،
مشاور نماینده رابطه،
آقای حسن غلامی،
دستیار نماینده رابطه،
آقای شهاب رضوی،
وکیل سازمان مسکن،
آقای محمدرضا ابراهیمی،
نماینده سازمان مسکن.

سایر حاضران: آقای ج. آر. کروک،
نماینده رابط ایالات متحده امریکا.

اول - مقدمه

الف - جریان رسیدگی

- ۱ - در تاریخ ۱۱ ژانویه ۱۹۸۲ (۲۱ دی ماه ۱۳۶۰) خواهان آقای ویلیام ج. لویت،
تبغه ایالات متحده، ادعایی علیه دولت جمهوری اسلامی ایران ("دولت ایران")، وزارت
مسکن و شهرسازی ("وزارت مسکن")، سازمان مسکن ایران ("سازمان مسکن")، و بانک ملی
نzd دیوان داوری به ثبت رساند. ادعا طبق مفهوم بند ۲ ماده هفت بیانیه حل و فصل
دعاوی، ادعای غیرمستقیمی است که آقای لویت آنرا به نمایندگی از جانب اینترنشنال
کانستراکشن کامپنی لیمیتد (ایران) ("آی سی سی") که یک شرکت باهامایی است، اقامه
کرده، و بابت خسارات نقض قراردادی است که در ۱۴ ژانویه ۱۹۷۸ (۲۴ دی ماه
۱۳۵۶) جهت اجرای یک پروژه خانه سازی در قنات کوثر واقع در ایران، بین آی سی
سی و سازمان مسکن منعقد گردید. در تاریخ استماع پرونده، مبلغ مورد ادعا
۲۵،۰۹۱،۱۶۲/۶۹ دلار امریکا بود و علاوه بر آن بهره و هزینه‌ها نیز مطالبه شده بود.
خواهان ادعای خود را بصور دیگری نیز مطرح کرده، بر مبنای فرضیه‌های دارا شدن
غیرعادلانه و یا نقض قرارداد ضمنی، خسارت مطالبه می‌کند.
- ۲ - خواندگان لوایح دفاعیه‌ای به ثبت رساندند و سازمان مسکن در تاریخ ۹ فوریه ۱۹۸۳
(۲۰ بهمن ماه ۱۳۶۱) ادعای متقابلی ثبت کرد. در تاریخ ۳۱ ژانویه ۱۹۸۴ (۱۱ بهمن ماه
۱۳۶۲) جلسه استماع مقدماتی پرونده برگزار شد. بدنبال تبادل لوایح کتبی و ادلہ و
مدارک جدید، جلسه استماعی در روزهای ۲۸ و ۲۹ اکتبر ۱۹۸۵ (۶ و ۷ آبان ماه ۱۳۶۴)
تشکیل شد که طی آن، خواهان و خواندگان ادلہ و استدلالات شفاهی خود را ارائه
نمودند. آقای لویت، بعنوان خواهان اطلاعاتی در اختیار دیوان قرارداد، اما طبق تصمیم
دیوان، نامبرده شاهد محسوب نشد و سوگندی را که شهود باید ادا کنند، ادا نکرد.

ب - واقعیات و اظهارات طرفین

۳ - خواهان پرونده حاضر، آقای لویت، از نظر تجارب وسیع خویش در احداث واحدهای مسکونی ارزان قیمت در ایالات متحده و نقاط دیگر، از شهرت فراوانی برخوردار است. از آغاز سال ۱۹۷۶، آقای لویت مذاکرات مفصلی راجع به نیازهای خانه‌سازی در ایران با مقامات وزارت مسکن انجام داد. در نتیجه این مذاکرات، نامبرده در تاریخ ۲۹ دسامبر ۱۹۷۶ (۸ ماه ۱۳۵۵) به منظور اجرای دو پروژه خانه سازی در ایران، یک شرکت سهامی با مسئولیت محدود بنام آی سی سی در جمهوری باهاما تاسیس نمود. آقای لویت مدعی است که تنها سهامدار انتفاعی آی سی سی می‌باشد. در ۱۷ مه ۱۹۷۷ (۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۵۶) آی سی سی برای کسب و کار در ایران، شعبه‌ای در ایران تاسیس کرد.

۴ - در تاریخ ۲۸ مه ۱۹۷۷ (۷ خرداد ۱۳۵۶)، وزارت مسکن، سازمان مسکن و آی سی سی قولنامه‌ای امضا کردند که در آن پیش‌بینی شده بود که آی سی سی تعداد ۶۰۰۰ واحد مسکونی در قنات کوثر احداث خواهد کرد. در قولنامه ذکر شده بود که طرفین قصد دارند پس از حصول توافق در مورد کلیه شرایط، قراردادی منعقد سازند. در قولنامه همچنین پیش‌بینی شده بود که سازمان مسکن قطعه زمینی جهت ساختمان در اختیار آی سی سی قرار دهد و آی سی سی به عنوان نماینده وزارت مسکن و سازمان مسکن برای بازاریابی و فروش خانه‌ها اقدام کند. قرار بود آی سی سی بودجه ساختمان پروژه را تامین کند و وزارت مسکن ترتیب اخذ وام رهنی را برای خرید هر یک از واحدهای مسکونی بدهد.

۵ - اندکی بعد، یعنی در ۲۵ سپتامبر ۱۹۷۷ (۳ مهر ماه ۱۳۵۶)، ملاقاتی بین آی سی سی و وزارت مسکن صورت گرفت که ضمن آن آقای لویت اظهار داشت که

آی سی سی آماده شروع کار است. طرفین همچنین در مورد شرایطی که قرار بود در قرارداد آتی گنجانده شود، توافق کردند. سرانجام، در ۱۴ ژانویه ۱۹۷۸(۲۴ دی ماه ۱۳۵۶)، سازمان مسکن و آی سی سی قراردادی جهت احداث ۲۵۰۰ واحد مسکونی، همراه با تاسیسات زیربنایی و خدمات شهری، در قطعه زمینی که سازمان مسکن بدان منظور تحصیل کرده بود ("قرارداد")، منعقد ساختند.

۶ - طبق ماده ۳ قرارداد، قرار شد آی سی سی ظرف ۹۰ روز از تاریخ امضای قرارداد، نقشه‌ها و مشخصات مقدماتی و محاسبات قیمت را ارائه دهد و قرار شد سازمان مسکن ظرف ۳۰ روز پس از دریافت این اسناد، آنها را تایید و در غیراینصورت، انجام هرگونه تغییراتی را ظرف همان مدت درخواست کند. در عین حال، ماده ۳ قرارداد سازمان مسکن را متعهد می‌ساخت که ظرف ۹۰ روز مذکور "موافقت اصولی سازمانهای مربوطه را جهت تهیه و تامین آب و برق و گاز، تحصیل نماید".

۷ - ماده ۵ قرارداد مقرر می‌داشت که بلافاصله پس از تایید اسناد مشروح در ماده ۳، سازمان مسکن می‌باشد " محل کارگاه را با حق ورود و خروج در اختیار شرکت آی سی سی قرار داده، موجبات استفاده و دسترسی شرکت را به محل کارگاه به طور مستمر فراهم" آورد. قرار بود هزینه تامین خدمات شهری، نظیر آب و گاز توسط سازمانها و موسسات دولتی ایرانی ذیربسط تقبل شود و چنانچه آی سی سی ملزم به پرداخت این هزینه‌ها باشد، مبلغ آن به قیمت واحدها اضافه گردد. سازمان مسکن متعهد شد که حداقل مساعی خویش را جهت کمک به آی سی سی در تحصیل خدمات و تسهیلات مختلف مبذول نماید. طبق ماده ۷ قرارداد، تامین اعتبار پروژه بر عهده آی سی سی بود، لکن نامبرده حق داشت ۲۵ درصد قیمت فروش را که به صورت وديعه از خريداران وصول می‌شد، صرف هزینه ساختمان نماید. ماده ۵ مضافاً" مقرر می‌داشت که سازمان مسکن باید آی سی سی را در مورد فروش واحدهای مسکونی ياري دهد و ماده ۸

قرارداد آی سی سی را ملزم می‌ساخت که ظرف سه ماه آخر نیمه هر سال مالی، کزارش مالی حسابرسی شده‌ای را که نمودار هزینه‌ها و فعالیتهای مالی مربوط به احداث و اجرای طرح باشد، به سازمان مسکن تسلیم نماید.

۸ - آقای لویت مدعی است که از زمان امضای قولنامه‌ها در ماه مه ۱۹۷۷، و لذا پیش از تاریخ قرارداد، آی سی سی هزینه‌های معنابهی در رابطه با تهیه پروژه متحمل شد. وی به ویژه موارد زیر را خاطر نشان می‌سازد: مذکوره با بانکهای نیویورک جهت ترتیب تامین اعتبار پروژه، برنامه ریزی توسط دفتر آی سی سی در نیویورک به منظور ترتیب صدور مصالح ساختمانی، و فعالیت گسترده تبلیغاتی. آقای لویت اظهار می‌دارد که در سال ۱۹۷۷، دفتری در خیابان باغستان تهران جهت استفاده شخص وی و سه نفر از کارکنان ارشدش که در ارتباط با پروژه مکرراً به ایران سفر می‌کردند، تاسیس شد. پس از امضای قرارداد، دفتر بزرگتری در خیابان میرعماد تهران تاسیس و از دفتر قبلی به عنوان محل سکونت استفاده شد. آقای لویت ادعا می‌کند که غیر از مسافت‌های متعددی که سه نفر کارمند دفتر نیویورک به ایران می‌کردند، پس از امضای قرارداد، نه نفر کارمند تمام وقت ایرانی نیز، از جمله یک نفر مهندس ساختمان، دو نفر مسئول فروش، دو نفر حسابدار، یک نفر مدیر، کارمندان دفتری و منشی جهت کار روی پروژه استخدام شدند. آقای اردشیر آذر پی که تا پایان دسامبر ۱۹۷۷ سمت مدیریت عامل سازمان مسکن را داشت، به عنوان رئیس آی سی سی استخدام شد. آقای لویت مدعی است که خدمات تخصصی مختلفی را هم از نیویورک و هم از ایران خریداری نموده، مهندسان و آرشیوتکهایی را مامور تهیه نقشه‌ها و مشخصاتی ساخت که اسناد مربوط بعداً به سازمان مسکن تسلیم گردید.

۹ - آی سی سی همراه با نامه مورخ ۱۱ آوریل ۱۹۷۸ (۲۲ فروردین ماه ۱۳۵۷) خود، کلیه نقشه‌ها و مشخصات مقرر طبق ماده ۳ را، به استثنای شاخص هزینه ساختمان

که در اول اوت ۱۹۷۸ (۱۰ مرداد ماه ۱۳۵۷) تسلیم شد، جهت تصویب به سازمان مسکن فرستاد. محل کارگاه در تاریخ ۲۷ اوت ۱۹۷۸ تحويل گردید و در نهم سپتامبر ۱۹۷۸ (۱۸ شهریور ماه ۱۳۵۷) سازمان مسکن رسماً کلیه اسناد و مدارک تسلیمی را تصویب کرد. بنا به اظهار خواهان، آی سی سی یک شرکت ایرانی به نام شرکت ایران پلاتوپیمان را به عنوان پیمانکار عمومی ساختمانی انتخاب، و محل کارگاه را برای احداث ۹۵۰ واحد مسکونی پاک و تسطیح کرد، به طوری که تا اکتبر ۱۹۷۸ محل برای شروع کار ساختمان آماده بود. خواهان مدعی است که بیش از ۲۰۰ واحد مسکونی فروخته شد و پیش پرداختها یا ودیعه هایی متجاوز از ۱/۷ میلیون دلار امریکا وصول، و در حسابی در شعبه مرکزی بانک تهران واریز گردید. «مضافاً» ادعا می شود که کلیه این پیش پرداختها، به علت نامعلوم بودن وضعیت و نیز به منظور حفظ منافع خریداران، در اکتبر ۱۹۷۸ به ایشان مسترد گردید.

۱۰ - در این مرحله پروژه متوقف شد. آقای لویت می گوید که سازمان مسکن به تعهد خویش در تحصیل موافقت جهت تهیه آب برای پروژه، که بدون آن کار ساختمان پیشرفت نمی کرد، عمل ننمود. خدمات دیگر نیز با تأخیر ارائه شد، یا اصلاً ارائه نشد. علاوه بر این، آقای لویت ادعا می کند که پس از اواسط سال ۱۹۷۸، نا آرامیهای داخلی مانع کار آی سی سی و منجر به اشغال محل کارگاه توسط خوش نشینانی شد که خانه هایی در آن زمین بنا کردند. آقای لویت مدعی است که سازمان مسکن در تامین و تضمین دسترسی آی سی سی به محل پروژه طبق شرایط قرارداد، قصور کرده است. وی همچنین مدعی است که در طول سال ۱۹۷۹، افرادی وارد دفتر آی سی سی شده، کلیه سوابق و مدارک پروژه خانه سازی را ضبط کردند.

۱۱ - طبق اظهار آقای لویت، پس از اشغال سفارت امریکا در تهران و توقيف اتباع امریکایی در آنجا در نوامبر ۱۹۷۹، کارمندان امریکایی آی سی سی، که در جریان

عادی کار، ایران را ترک کرده بودند، نتوانستند به ایران بازگردند و گرچه خود وی علاقمند به ادامه پروژه بود، لیکن نهایتاً عدم همکاری از جانب دولت ایران وی را به این نتیجه‌گیری واداشت که پروژه رها و قرارداد فسخ شده است. پس از پایان سال ۱۹۷۹، آی سی سی عملیاتش را در ایران تعطیل کرد.

۱۲ - ادعای حاضر که مبتنی بر نقض ادعایی تعهدات مختلف قراردادی توسط سازمان مسکن است، کلاً به مبلغ ۶۹،۱۶۲،۰۹۱،۲۵ دلار امریکا می باشد و این مبلغ، شامل ۶۹،۰۶۲،۶۳۵،۵ دلار بابت هزینه‌هایی است که حسب ادعا انجام گردیده، ولی مسترد نشده، بعلاوه مبلغ ۱۹،۴۵۶،۱۰۰ دلار بابت عدم النفع. آقای لویت ادعای عدم النفع را برمبنای سودی به میزان ۱۸ درصد استوار می سازد که در پیشنهادهای منضم به قولنامه درج شده، ولی در خود قرارداد ذکری از آن به میان نیامده است.

۱۳ - آقای لویت با استناد به امضای قولنامه توسط وزارت مسکن و شهرسازی و اطمینانهای این وزارتخانه در طول مذاکرات در مورد تایید و تصویب پروژه توسط دولت، می‌گوید که دولت ایران، وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان مسکن را متضامناً مسئول می‌شandasد. خواهان ادعایی را که بدوا" بابت نقض یک تعهد ادعایی جهت اعطای وام رهنی علیه بانک ملی مطرح کرده بود، مسترد نموده است. در مورد ادعای مذبور، بانک ملی ادعای خود را بابت هزینه‌ها حفظ کرده است.

۱۴ - کلیه خواندگان منکر مسئولیت هستند. دولت ایران بدوا" با استناد به اینکه ادعا متوجه وی نیست، تقاضا کرد نام وی از شمار خواندگان حذف شود، ولی بعداً این موضع را ت渣ذ کرد که باید در ردیف خواندگان باقی بماند تا در خصوص موضوع صلاحیت دیوان نسبت به سازمان مسکن استدللات خود را عرضه نماید و نیز ادعای متقابل یا تهاتری تقریباً بمبلغ ۴۲ میلیون ریال بابت مالیاتهایی که حسب ادعا برعهده آی سی سی است، مطرح سازد.

۱۵ - وزارت مسکن و شهرسازی اظهار می دارد که قولنامه‌ای که وی طرف آن بوده، به موجب شرایط قراردادی که بعداً امضا شد، ملغی و بلاثر گردید و وی طرف آن قرارداد نبوده و لذا هیچ گونه ادعایی بر مبنای آن قرارداد نمی تواند متوجه وی گردد.

۱۶ - سازمان مسکن تعدادی موضوع صلاحیتی مطرح می‌سازد. اولاً "وی تابعیت آقای لویت را مورد ایراد قرار می‌دهد. ثانیاً" به سمت واہلیت آقای لویت در طرح ادعای غیرمستقیمی که متعلق به یک شرکت باهامالی است و نه امریکایی، ایراد می‌گیرد. سازمان یاد شده درخواست می‌کند که دیوان اتخاذ تصمیم راجع به این موضوع راتا صدور رای دیوان عمومی در پرونده الف - ۲۲ به تعویق اندازد. در پرونده اخیر الذکر، ایران تقاضا کرده است که دیوان مقررات بیانیه حل و فصل دعاوی را در مورد ادعاهای غیرمستقیم مورد تفسیر قرار دهد. ثالثاً، سازمان مسکن انکار می‌کند که وی مشمول تعریف "موسسه" سازمان یا واحد تحت کنترل دولت ایران یا هرسازمان فرعی سیاسی آن است، که در بند ۳ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی آمده، بلکه مدعی است که یک شخصیت حقوقی خصوصی و مستقل است. بالاخره، سازمان مسکن استدلال می‌نماید که بند ۲ ماده ۱۰ قرارداد، صلاحیت دیوان را بر مبنای بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی نفی می‌کند، زیرا این بند "ادعاهای ناشی از قراردادهای تعهدآور فیما بین را که در آن قراردادها، مشخصاً اختلافات ناشیه در صلاحیت انحصاری دادگاههای صالحه ایران، در پاسخ به موضوع مجلس قرارداده شده" از حیطه صلاحیت دیوان خارج دانسته است.

۱۷ - در رابطه با ماهیت دعوا، سازمان مسکن انکار می‌کند که قصوری در ایغای تعهدات قراردادی خویش مرتكب شده است. وی مدعی است که موافقت سازمانهای دولتی ذیربطر را طبق بند ۹ ماده ۳ قرارداد تحصیل کرد و به ویژه استدلال می‌نماید که حداقل مساعی خویش را جهت تامین و تهییه آب مبذول داشت و فی الواقع در جریان

عملیات ساختمانی، آب لازم را فراهم کرد. نامبرده ادعا می‌کند که خود آی سی سی در تسلیم شاخص هزینه ساختمان تأخیر و به اختیار خویش پروژه را ترک، و بدینسان قرارداد را نقض کرده است. نامبرده به هر تقدیر، منکر مسئولیت بابت هزینه‌هایی است که حسب ادعا آی سی سی جهت امور مقدماتی پروژه متحمل شده و می‌گوید که این هزینه‌ها به عنوان ریسک خود آی سی سی تلقی می‌شده، زیرا وی مسئول تامین اعتبار ساختمان پروژه بوده است. در رابطه با عنصر عدم النفع ادعا، سازمان مسکن این موضع را اتخاذ می‌کند که در قرارداد راجع به میزان سودی که آی سی سی احیاناً به دست می‌آورد، نه شرط یا تضمینی وجود نداشته است.

۱۸ - سازمان مسکن مضافاً "ادعای متقابلی بر مبنای نقض ادعایی قرارداد توسط آی سی سی"، علیه وی مطرح می‌سازد. وی مبلغ ۵۲۳ میلیون ریال خسارت بابت قیمتی که سازمان مجبور بوده برای تحصیل مالکیت قطعه زمین قنات کوثر به حدود ششصد نفر مالکین وقت پردازد، مطالبه می‌کند. سازمان مدعی است که با تحویل آن قطعه زمین به آی سی سی به موجب قرارداد، وی از حق استفاده از آن محروم شده، و لذا باید خسارتش جبران شود.

۱۹ - ادعای دیگری که اندکی پیش از جلسه استماع توسط سازمان مسکن مطرح و مورد تکذیب خواهان واقع شد، اینست که تحصیل قرارداد توسط آی سی در شرایطی صورت گرفته که در حکم تقلب یا ارتشاء می‌باشد.

۲۰ - در جلسه استماع، یک مسئله شکلی مطرح شد بدین ترتیب که آیا شهادت شخصی که چهار روز پیش از جلسه یاد شده، به عنوان "شاهد معارض" به دیوان معرفی گردیده، در حدود و مواردی که شهادت وی به اظهاراتی که قبلًا مطرح نشده و یا به مسائلی که موضوع شهادت قبلی نبوده مربوط شود، در مفهوم تبصره ۲۵ ماده ۲۵ قواعد دیوان، قابل

قبول است، یا نه؟

دوم - دلایل حکم

الف - موضوعات شکلی

(یک) وزارت مسکن به عنوان خوانده

۲۱ - وزارت مسکن تقاضا کرده که نام وی از پرونده حذف شود، زیرا که وی طرف قرارداد نبوده است. با توجه به اینکه دولت ایران به عنوان خوانده در این پرونده شرکت دارد، دیوان لزومی نمی بیند که یک وزارتخانه آن دولت، جدا از دولتی که خود جزیی از آنست، مستقلاً در رسیدگیها شرکت کند. گرچه وزارت مسکن قولنامه را امضا کرده، با این حال ادعای حاضر مبتنی بر سند مورد بحث نیست، بلکه برقرارداد بعدی استوار است که فقط سازمان مسکن آنرا امضا کرده است. بنابراین، وزارت مسکن از ردیف خواندگان حذف می شود.

(دو) قابل قبول بودن مدارک معارض

۲۲ - در ۲۴ اکتبر ۱۹۸۵ (۲ آبان ماه ۱۳۶۴)، خواندگان اطلاعیه‌ای به ثبت رسانده، اعلام کردند که قصد دارند "شاهد معارضی" طبق تبصره ۲ ماده ۲۵ قواعد دیوان در جلسه استماع پرونده معرفی نمایند. این شخص که نامش احمد زاهدی کرمانی بود، در جلسه استماعی که چهار روز بعد از آن تاریخ، یعنی در روزهای ۲۸ و ۲۹ اکتبر ۱۹۸۵ (۶ و ۷ آبان ماه ۱۳۶۴) برگزار شد، حضور بهمرسانده، مطالبی اظهار کرد که عمدتاً "به مراوداتی که منجر به عقد قرارداد شد، مربوط می گردد.

۲۳ - طبق بند ۲ ماده ۲۵ قواعد دیوان، هر طرف ملزم است حداقل سی روز پیش از جلسه استماع، نام و نشانی شهودی را که معرفی خواهد کرد و نیز موضوع شهادت و زبانی را که شهود بدان شهادت خواهند داد، به اطلاع برساند. معهذا، تبصره ۲ همان ماده در مورد شهود معارض، استثنایی بر این قاعده قابل شده است:

اطلاعات مربوط به شهود که طرفهای داوری ... ملزم به تسلیم آن هستند در مورد شهودی که هر طرف داوری به منظور رد مستندات ارائه شده توسط طرف دیگر بعداً "معرفی خواهد کرد، ضرورت ندارد. با اینحال، اطلاعات مربوط به شاهد معارض باید با در نظر گرفتن حداکثر فرصت مناسب پیش از استماع شاهد به اطلاع... برسد.

با توجه به الزام بند ۲ ماده ۲۵ در مورد اطلاعیه کلی و مقررات جمله دوم تبصره ۲، روشن است که مورد استثنایی که در جمله دوم تبصره ۲ در مورد شهود معارض قید شده، تنها در مورد شهودی صادق است که برای رد ادله ارائه شده توسط طرف دیگر در جلسه استماع، و یا در تاریخی آنچنان نزدیک به جلسه استماع، معرفی می‌شوند بطوری که رعایت مهلت عادی ارائه اطلاعیه غیر ممکن می‌گردد. اگر این مورد استثناء و عدول جزئی [از قاعده کلی] بنحوی تفسیر شود که شهودی رادر برگیرد که موضوع شهادتشان مربوط به موضوعات مطروح در مراحل پیشین رسیدگی است، عملاً بدان معنی است که گروه کثیری از شهود از شمول قاعده کلی خارج شوند، حال آنکه مقصود از آن قاعده، بوضوح شمول آنان بوده است.

۲۴ - آقای کرمانی در اظهارات خود، به موضوعاتی که اخیراً مطرح شده‌اند، نپرداخت و لذا دلیلی براینکه چرا خواندگان نمی‌توانستند قصد خود را مبنی بر معرفی وی بر مبنای روش عادی مقرر در ماده ۲۵ اعلام نمایند، وجود نداشته است. از این رو، اظهارات آقای کرمانی طبق مفهوم تبصره ۲ ماده ۲۵ قواعد دیوان، به عنوان شهادت معارض مسموع نمی‌باشد.

ب - صلاحیت دیوان

(یک) تابعیت خواهان

۲۵ - خواهان، آقای لویت در پاسخ به دستور صادره دیوان در ۷ فوریه ۱۹۸۴ (۱۸ بهمن ماه ۱۳۶۲)، نسخه‌ای از گذرنامه کنونی خویش را به ثبت رساند که ثابت می‌کند نامبرده از هنگام تولدش در سال ۱۹۰۷ در نیویورک، و نیز در تاریخ صدور گذرنامه یاد شده در چهارم اوت ۱۹۸۲ (۱۳ مرداد ماه ۱۳۶۱)، تبعه ایالات متحده بوده است. در غیاب هرگونه مدرکی خلاف این واقعیت، دلیلی وجود ندارد که فرض کنیم آقای لویت از تاریخ بوجود آمدن ادعای حاضر تا ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹)، تبعه کشور دیگری جز ایالات متحده بوده باشد.

(دو) اهلیت خواهان برای طرح دعوی

۲۶ - طبق رویه ثابت شعبه حاضر و دو شعبه دیگر، دیوان درخواست [خوانده] را مبنی بر اینکه تصمیم راجع به اهلیت خواهان در طرح دعوی، تا صدور رای دیوان عمومی در پرونده الف - ۲۲ به تعویق اندازد، رد می‌کند، زیرا «تعليق تصمیمات مربوط به صلاحیت، با توجه به اینکه این موضوعات به کرات مطرح می‌شوند، کار دیوان را به مدت نامحدودی متوقف خواهد ساخت». رجوع شود به: ص ۸ [متن انگلیسی] حکم شماره ۲۱۵۵۲-۱ مورخ ۶ مارس ۱۹۸۶ (۱۵ آسفند ماه ۱۳۶۴)، صادره در پرونده بلانت برادرز کورپوریشن به طرفیت جمهوری اسلامی ایران، (زیرنویس حذف شده است) به نقل از ص ۷ [متن انگلیسی] حکم شماره ۳۲۵-۳۱۸۷ مورخ ۱۹ اوت ۱۹۸۵ (۲۸ مرداد ماه ۱۳۶۴) صادره در پرونده فیوتورا تریدینگ، اینک، به طرفیت سازمان آب و برق خوزستان. همچنین رجوع شود به: پاراگراف ۵۲ حکم شماره

۱۰۸۵۶-۱۰۸۵۵/۱۰۸۵۴/۱۰۸۵۳-۱۰۸۵۲ ۲۸۲ مورخ ۱۷ دسامبر ۱۹۸۶ (۲۶ آذر ماه ۱۳۶۵) صادره در پرونده مک هارگ به طرفیت جمهوری اسلامی ایران.

۲۷ - برای اینکه شرایط بند ۲ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی در مورد ادعاهای غیرمستقیم احراز شود، باید "علایق مالکانه‌ای" وجود داشته باشد که "در زمان بروز ادعا، برای کنترل شرکت یا شخص حقوقی دیگر کافی بوده و علاوه بر آن، خود شرکت یا شخص حقوقی مورد بحث، حق اقامه دعوی نداشته باشند". ص ۹ [متن انگلیسی حکم صادره در پرونده پلاتن برادرز، مذکور در فوق. در این پرونده، خواهان گواهی نامه‌ای به ثبت رسانده، حاکی از آنکه آی سی سی در تاریخ ۲۹ دسامبر ۱۹۷۶ (۸ دی ماه ۱۳۵۵) در باهاما تاسیس شده است. نسخ دفتر ثبت سهام و سوکننامه دبیر شرکت بروشنا نشان می دهد که ۴،۹۹۶ فقره سهم از تعداد ۵،۰۰۰ سهم صادره تا اول ژانویه ۱۹۷۷ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۵)، به نام آقای لویت بوده و نامبرده تا ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ (چهارم آسفند ماه ۱۳۶۲) همین تعداد سهام را همچنان در اختیار داشته است. در سوکننامه همچنین قید شده که آقای لویت در واقع مالک انتفاعی چهار سهم باقیمانده نیز هست. این ادلہ و مدارک هم ثابت می کند که آقای لویت کنترل آی سی سی را در اختیار دارد و هم اینکه آی سی سی فاقد اهلیت طرح دعوی نزد دیوان می باشد. براین اساس، دیوان صلاحیت رسیدگی به ادعا را دارد.

(سه) وضعیت سازمان مسکن

۲۸ - دیوان داوری قبله" نظر داده است که "تردیدی نمی تواند وجود داشته باشد" که سازمان مسکن مشمول تعریف "ایران" به شرح مندرج در بند ۳ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی بوده، لذا مشمول صلاحیت دیوان است. رجوع شود به ص ۷ [متن انگلیسی] حکم شماره ۱۱۴-۱۴۰-۲ مورخ ۱۶ مارس ۱۹۸۴ (۲۶ آسفند ماه ۱۳۶۲) صادره در

پرونده تی.سی.اس.بی.، اینک به طرفیت جمهوری اسلامی ایران.

(چهار) قید انتخاب مرجع رسیدگی

۲۹ - قرارداد به هر دو زبان انگلیسی و فارسی تهیه شده، لیکن فقط متن فارسی که زبان حاکم بوده، امضا شده است. در متن انگلیسی که توسط سازمان مسکن تسليم گردیده، بند ۲ ماده ۱۰ مقرر می دارد که "هرگونه اختلاف ناشی از این موافقت نامه، طبق قوانین ایران حل و فصل خواهد شد" و بند ۳ ماده ۱۰ مقرر می نماید که "این موافقت نامه طبق قوانین ایران تفسیر گردیده و تابع قوانین ایران خواهد بود". در متن انگلیسی قرارداد که توسط خواهان ارائه شده، جمله اول به چشم نمی خورد و قید مربوط به قانون حاکم ذیل بند ۲ ماده ۱۰ آمده است.

۳۰ - اکنون این مطلب کاملاً پذیرفته شده که برای اینکه قیدی به موجب بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی، مستثنی از صلاحیت دیوان محسوب شود، لازم است که قید مذبور بمحض شرایط خود، صلاحیت رسیدگی به هرگونه اختلاف ناشی از قرارداد را "به طور صریح و بدون ابهام، محدود و منحصر" به دادگاههای ایران بنماید. برای مثال رجوع شود به: ص ۵ [متن انگلیسی] قرار اعدادی شماره ۱-۶ مورخ ۵ نوامبر ۱۹۸۲ (۱۴ آبان ماه ۱۳۶۱) دیوان عمومی صادره در پرونده گیبس اند هیل اینک به طرفیت توانیر و دیگران در بند ۲ ماده ۱۰ متن قرارداد تسليمی خواندنکان، هیچگونه ذکری از دادگاههای ایران، یا هر دادگاه دیگری به میان نیامده است. بند مذبور صرفاً مفاد شرط بعدی، یعنی بند ۳ ماده ۱۰ را مورد تاکید قرار می دهد که مقرر می دارد، قرارداد تابع قوانین ایران بوده و طبق قوانین ایران تفسیر خواهد شد. حتی اگر فرض کنیم که متن ارائه شده توسط خوانده دقیق تر است، دیوان بر این نظر است که نحوه انشاء بند ۲ ماده ۱۰ آنچنان نیست که صلاحیت رسیدگی به پرونده حاضر را از دیوان

سلب کند.

ج - ماهیت دعوی

(یک) ادعای تقلب در تحصیل قرارداد

۳۱ - اندکی پیش از تشکیل جلسه استماع، سازمان مسکن برای اولین بار این ادعا را مطرح ساخت که آقای لویت قرارداد را در اوضاع واحوالی تحصیل نموده که در حکم تقلب یا ارتشاء است. خواهان این مطلب را انکار کرد. دیوان داوری متذکر می‌شود که در سراسر جریان رسیدگی، سازمان مسکن در مقام دفاع در برابر ادعا این موضع را التخاذ کرده که وی تعهدات خود را به موجب قرارداد ایقاً نموده و فی الواقع، آی سی سی قرارداد را نقض کرده است. سازمان مسکن دفاع خود را تماماً بر این فرض مبتنی ساخته که قرارداد معتبر بوده، و ادله و مدارک پرونده نیز به قدر کافی اثبات می‌کند که خود سازمان مسکن همواره قرارداد را معتبر می‌دانسته است. سازمان مسکن هیچگونه دلیلی ذکر نکرده که چرا استدلال جدید وی قبله "موقع اقامه نشده است. علاوه بر این، با توجه به اینکه دیوان نظر داده که دلیلی که آقای کرمانی در تایید این ادعا برای اولین بار در جلسه استماع ارائه نموده، طبق ماده ۲۵ قواعد دیوان غیرقابل قبول است، (رجوع شود به پاراگراف ۲۶ بالا)، دلیل مزبور بهر حال نمی‌تواند موعد این ادعا باشد. بنابراین، دیوان نتیجه می‌گیرد که قرارداد معتبر بوده است.

(دو) موارد نقض قرارداد توسط سازمان مسکن

۳۲ - دیوان داوری متقادع شده است که آی سی سی، هنگامی که ظرف نود روز از تاریخ امضای قرارداد، کلیه نقشه ها و مشخصات مورد لزوم را به استثنای یک فقره از

آنها، همراه با نامه مورخ ۱۱ آوریل ۱۹۷۸ (۲۲ فوریه ماه ۱۳۵۷)، جهت تصویب به سازمان مسکن ارسال داشت، به تعهد اولیه خویش عمل کرد. یک فقره باقیمانده، یعنی شاخص هزینه ساختمان متعاقباً در اول اوت ۱۹۷۸ (۱۰ مرداد ماه ۱۳۵۷) ارسال گردید، لیکن این تأخیر تاثیر مشخصی در پیشرفت کار نداشت و سازمان مسکن طی نامه مورخ ۹ سپتامبر ۱۹۷۸ (۱۸ شهریور ماه ۱۳۵۷) تایید اسناد را اعلام کرد.

۳۳ - معدلک، خواهان اظهار می دارد که سازمان مسکن از چندین لحاظ قرارداد را نقض کرده، به نحوی که آی سی سی را محق به ادعای خسارت می سازد. اولین ادعای نقض مربوط است به تامین دائمی آب برای کارگاه قنات کوثر. بند ۹ ماده ۳ قرارداد مقرر می دارد:

"سازمان در طول مدت ۹۰(نود) روز پیش بینی شده در ماده ۳، یعنی طرف ۹۰ روز از تاریخ امضای قرارداد] نسبت به تحصیل موافقت اصولی سازمانهای آب و برق و گاز اقدام خواهد کرد. شرکت از طریق تهیه مدارک و نقشه های مورد نیاز سازمان به منظور تحصیل چنین موافقت هایی، سازمان را یاری خواهد نمود."

۳۴ - آقای لویت اظهار می دارد که هدف از درج شرط مجبور این بود که آب و سایر خدمات لازم، هنگامی که پروژه به اتمام می رسد، تامین شده باشد. قرار بود سازمان مسکن طرف نود روز مقرر پس از امضای قرارداد در ۱۴ ژانویه ۱۹۷۸ (۲۴ دی ماه ۱۳۵۶)، موافقت های لازم را از مقامات ذیربسط تحصیل نماید، تا ادامه کار ساختمان امکان پذیر گردد. طبق ادله تسلیمی آقای رالف دلا راتا، نایب رئیس ارشد آی سی سی، که یکی از سه نفر کارمند امریکایی بود که در پروژه قنات کوثر فعالیت می کردند، قرار بود پس از پاک کردن و تسطیح محل کارگاه اولین مرحله کار ساختمان، نصب لوله های آب، فاضلاب و گاز باشد. معهذا، گرچه کار تسطیح در اکتبر ۱۹۷۸ به اتمام رسید، هیچگونه موافقتی جهت تامین آب تحصیل نشد، هر چند که خود آی سی در

همانحال، به کمک سازمان مسکن، اطمینانهایی در مورد تامین گاز و برق به دست آورده بود. بدینطريق، در مورد احتمال ادامه پروژه، شک و تردید فراوانی وجود داشت.

۳۵ - سازمان مسکن قبول ندارد که این تعهد را نقض کرده است. نامبرده می گوید که طبق بند ۹ ماده ۳ قرارداد، تعهداتش محدود به "برقراری تماس" با مقامات مسئول بوده، و مدعی است که با "برقراری تماس با سازمانها و ادارات مسئول خدمات شهری ذیربسط" و بذل حداکثر مساعی خویش برای کسب موافقت آنها، این تعهد را ایفا نموده است. سازمان مسکن، به عنوان مدرک، نسخهای از صورتجلسه نشستی را ارائه نموده که در تاریخ ۱۴ ژوئن ۱۹۷۸ (۲۴ خرداد ماه ۱۳۵۷) بین آی سی سی، سازمان مسکن، مهندس مشاور و گارد سلطنتی تشکیل شد. این صورتجلسه حاوی این تصمیم است که شهرداری محل برای تسهیل عملیات ساختمانی، "یک حلقه چاه عمیق" جهت تامین آب به نرخ جاری در اختیار قرار خواهد داد. سازمان مسکن همچنین مکاتباتی را تسلیم نموده حاوی جزئیات اقداماتی که وی در اوت ۱۹۷۸ جهت ترغیب سازمان آب تهران به تجدید نظر در مخالفت با تامین آب پروژه دیگری بنام شرک لویزان، بعمل آورده است.

۳۶ - به نظر دیوان، این مدارک فقط ثابت می کند که سازمان مسکن در رابطه با پروژه دیگری با مقامات مربوط در تماس بوده، و نیز اینکه راجع به تامین آب برای طول مدت کار ساختمان در محل پروژه، مذاکراتی بعمل آمده است. لیکن، تعهد مندرج در بند ۹ ماده ۳ قرارداد، صرفاً طرح مساله با مقامات ذیصلاح و یا بذل "حداکثر مساعی" نبوده است. شرط مزبور متضمن این الزام مطلق بوده که موافقت لازم جهت تامین آب تحصیل شود تا در مرحله تکمیل پروژه، آب وجود داشته باشد، و قید مهلت نود روزه موعید این استدلال خواهان است که موافقت مورد بحث، شرط اساسی آغاز کار ساختمان بوده است. عدم تحصیل چنین موافقتنی توسط سازمان مسکن، بمنزله نقض آشکار قرارداد است و از همان اوایل کار، یعنی آوریل ۱۹۷۸، به تنها یی برای ایجاد ادعای خسارت کفایت می

کرده است.

۳۷ - خواهان ادعا می کند که سازمان مسکن در موارد دیگری نیز قرارداد را نقض کرده است. دیوان بدون اینکه به یکایک این موارد نقض ادعایی بپردازد، براین نظر است که سازمان مسکن حداقل در یک مورد دیگر نیز، به تعهدات قراردادی خویش عمل نکرده، بدین معنی که در فراهم کردن موجبات دسترسی آی سی سی به محل کارگاه قصور کرده است. بند ۱ ماده پنج قرارداد مقرر می دارد:

"پس از تصویب اسناد و مدارک پیش بینی شده در ماده ۳ این قرارداد و کسب موافقتهای مندرج در بند ۹ ماده ۳ فوق الذکر، سازمان محل کارگاه را با حق ورود و خروج، در اختیار شرکت قرارداده و موجبات استفاده و دسترسی شرکت را به محل کارگاه به طور مستمر فراهم خواهد نمود."

از اواسط سال ۱۹۷۸، آغازاً به علت ناآرامیهای عمومی داخلی و بعداً، در اوایل سال ۱۹۷۹، هنگامی که مالکان قبلی زمین با استفاده از ناآرامیها و اغتشاشات، کوشیدند از نو زمین را تصرف کنند، آی سی سی از استفاده و دسترسی مستمر به محل پروژه محروم شد. گرچه آقای آذر پی اظهار می دارد که وی به سازمان مسکن گزارش داد که نگهبانان آی سی سی مورد تهدید واقع شده‌اند و وی دیگر شروع مجدد کار را صلاح نمی داند، با اینحال هیچگونه اقدام موثری جهت جلوگیری از اینگونه تهدیدها به عمل نیامد. سرانجام، پس از رویدادهای نوامبر ۱۹۷۹، افراد غیر مجاز قسمت اعظم محل پروژه را اشغال نموده، اقدام به ساختمان کردند. بدینسان، تا اوایل سال ۱۹۷۹ سازمان مسکن تعهد خود را در مورد فراهم نمودن موجبات استفاده و دسترسی مستمر [آی سی سی] به کارگاه، نقض کرده بود.

۳۸ - گرچه سازمان مسکن مدعی است که آی سی سی پروژه را رها کرده، با اینحال از

ادله و مدارک روشن است که قصد آقای لویت و شرکای وی این بوده که به محض اینکه اوضاع و احوال اجازه داد، آئی سی سی کار را از سر گیرد. یک موسسه پیمانکاری ایرانی برای کار ساختمان تعیین شده بود. در ۱۶ اکتبر ۱۹۷۸ (۲۴ مهر ماه ۱۳۵۷) آقای دلا راتا ضمن ارسال یک یادداشت داخلی برای آقای لویت، اطلاع داد که موافقت دولت جهت اعطای وام به خریداران نهایی آپارتمانها تحصیل شده است. معیندا در حوالی همان موقع تصمیم گرفته شد که وديعه‌های پرداختی توسط ۲۰۰ نفر خریدار آتی که آئی سی سی حق داشت آنرا جهت تامین اعتبار عملیات ساختمانی مورد استفاده قرار دهد، پس داده شود. این وديعه‌ها در ۱۷ اکتبر ۱۹۷۸ (۲۵ مهر ماه ۱۳۵۷) منتقل گردید. گو اينکه خوانده اين اقدام را به عنوان دليلی بر قصد آئی سی سی به ترك پروژه تلقی می‌کند، با اينحال، ديوان توضیح آقای آذری را قانع کننده می‌يابد. نامبرده در جلسه استماع اظهار داشت که مواردی در ايران وجود داشته که پیمانکاران نتوانسته اند پروژه‌های خانه سازی خود را به اتمام رسانند و وديعه‌های خریداران را برداشته و گريخته‌اند. نامبرده اظهار داشت که تصمیم به استرداد وديعه‌ها بدینجهت اتخاذ شد که از ايجاد نارضايي ميان خریدارانی که وديعه سپرده بودند، ولی می‌دیدند که از ساختن خانه‌ها خبری نیست، جلوگيري شود، و نيز اطمینان حاصل گردد که پول ايشان در جريان انقلابی که در شرف وقوع بود، از بين نرود و يا ضبط نشود. بدین ترتيب، تصميم مزبور واکنشی کوتاه مدت بود در برابر مشکلاتی که آئی سی سی با آن مواجه شده بود، و نه اينکه قدم اول در رها کردن عامدانه پروژه باشد. در واقع، آقای آذر پی در ايران ماند و تا آخر سال ۱۹۷۹ با سازمان مسکن و وزارت مسکن از نزديک در تماس بود، تا مقامات مربوط را به ادامه پروژه ترغيب نماید.

۳۹ - بنابراین، ديوان نتيجه می‌گيرد که سازمان مسکن، هم با قصور در تحصیل موافقت جهت تامین آب و هم با قصور در فراهم کردن موجبات استفاده و دسترسی مستمر [آئی سی سی] به کارگاه، قرارداد را نقض کرده است. اين دو مورد نقض قرارداد، مجموعاً

این اثر را داشت که ادامه اجرای قرارداد توسط آی سی سی غیرممکن گردید. بنابراین، سازمان مسکن مسئول پرداخت خسارت است. تعیین تاریخ دقیق فسخ قرارداد ممکن نیست، لیکن قرارداد را باید، قطع نظراز وقایع بعدی انقلاب، حداقل در پایان سال ۱۹۷۹، خاتمه یافته تلقی کرد.

(سه) تعیین میزان خسارت

۴۰ - خواهان مبلغ ۲۵،۰۹۱،۱۶۲/۶۹ دلار خسارت ادعا می کند. از این رقم، مبلغ ۵،۶۳۵،۰۶۲/۶۹ دلار بابت هزینه هایی است که آی سی سی متحمل شده، ولی آنرا دریافت ننموده و -/۱۹،۴۵۶،۱۰۰ دلار بقیه بابت عدم النفعی است که به میزان ۱۸ درصد محاسبه گردیده است. درصد مزبور در مدارک حاوی پیشنهاد آی سی سی که ضمیمه قولنامه می باشد، درج گردیده است.

(الف) هزینه های بازپرداخت نشده

۴۱ - خسارات متحمله دراثر نقض مستقیم قرارداد توسط سازمان مسکن به صورت هزینه های بازپرداخت نشده، در مواردی که این هزینه ها بدرستی به عنوان بخشی از اجرای قرارداد توسط آی سی سی صورت گرفته، قابل پرداخت می باشد. راجع به ادله و مدارک مورد لزوم در مورد هزینه های متحمله ادعایی در ایالات متحده، که تهیه آنها آسان است، باید ضوابط دقیق تری اعمال شود تا هزینه های متحمله در ایران، که تابع ملاحظات دیگری است.

۴۲ - در مورد این پرونده بخصوص، عامل دیگری نیز باید در ارزیابی ادله و مدارک هزینه های آی سی سی توسط دیوان، ملحوظ گردد. خواهان و آی سی سی در همان

زمان، در پروژه ظاهراً "کوچکتر دیگری موسوم به طرح آبیاری دشت مغان، مشارکت داشتند که در حال حاضر موضوع ادعای جداگانه دیگری بوده، در دیوان مطرح است.^(۱) گرچه هیچ بخشی از سوابق و مدارک آن پرونده، حتی از باب توضیح در جریان رسیدگی حاضر در این پرونده ارائه نشده، با اینحال وجود این پروژه متقارن، باتوجه به ماهیت کلی قسمت اعظم ادله‌ومدارک خواهان، که غالباً ارتباط هزینه‌ها با هر پروژه خاص در آنها مشخص نشده، مشکلی جدی از نظر تعیین ارتباط هزینه‌ها با هر یک از پروژه‌های آی سی سی ایجاد می‌کند.

۴۳ - در رابطه با پروژه قنات کوثر، آقای لویت نه گروه هزینه مسترد نشده، ادعا کرده است. در مورد هر گروه از هزینه‌ها، استناد و مدارک موعد جداگانه‌ای ارائه شده و دیوان به یکایک آنها می‌پردازد.

خدمات حرفه‌ای

۴۴ - خواهان مبلغ ۵۶،۵۸۰،۱۰۸ دلار بابت حق الزحمه‌های پرداختی جهت خدمات مشاوران تخصصی مختلفی که در مراحل مقدماتی پروژه استخدام شده بودند، مطالبه می‌کند. روشن است که نقشه‌ها و مشخصات تسلیمی به سازمان مسکن در آوریل ۱۹۷۸، "عمدنا" توسط متخصصان حرفه‌ای تهیه شده است. آقایان دلا رانا و آذربی، هر یک در سوگند نامه‌های خویش به استخدام موسسات مختلف، بویژه هندرسون اند باد ول، که نقشه‌های مهندسی را تهیه کردند، اشاره می‌نمایند. تعدادی نقشه، طرح‌های هنری و مطالب تبلیغاتی، همراه با نسخ چکهای پرداختی، به عنوان مدرک ارائه شده است.

---

(۱) پرونده شماره ۲۱۰، ویلیام ج. لویت به طرفیت جمهوری اسلامی ایران و سایرین که در حال حاضر در شعبه سه تحت رسیدگی است.

دیوان داوری رقم مورد مطالبه خواهان را منطقی دانسته، مبلغ ۱۰۸،۵۸۰/۵۶ دلار تحت این عنوان، به نفع خواهان حکم می دهد.

تبلیغات

۴۵ - خواهان سپس مبلغ ۱۲۵،۵۳۲/۹۸ دلار بابت هزینه تبلیغات مطالبه می نماید. روشن است که مقدار معتبرابی کار در این رابطه انجام گردیده که قسمت اعظم آن توسط موسسه ایرانی زیبا - مک کان اریکسون صورت گرفته است. آقایان دلا راتا، آذرپی و لویت در سوگندنامه های خویش اظهار می دارند که مقداری کار تبلیغاتی سفارش داده شده بود. سوابق امر شامل نسخ تعدادی تلگراف مبنی بر انتقال وجه به زیبا - مک کان اریکسون و همچنین بروشورهای تبلیغاتی و مقالات متعددی از روزنامه ها در شرح و توصیف پروژه، می باشد. دیوان متقادع شده است که هیچ یک از این هزینه ها قابل انتساب به کار انجام شده در پروژه آبیاری نیست، زیرا پروژه اخیر نیاز به تبلیغ نداشته است. بنابراین، کل مبلغ خواسته، یعنی ۱۲۵،۵۳۲/۹۸ دلار مورد حکم واقع می شود.

هزینه ها و حق الزحمه های حقوقی

۴۶ - بابت حق الزحمه های حقوقی متحمله جهت امور مقدماتی پروژه، مبلغ ۴۵،۶۱۳/۹۷ دلار ادعا شده و نسخ چکهای پرداختی در تایید این بخش از ادعا ثبت گردیده است. در مورد این هزینه ها، ادله و مدارک طوری است که دیوان نمی تواند کل این رقم را به پروژه قنات کوثر مربوط بداند. از کل مبلغ مورد مطالبه، ۲۰،۵۵۰/۹۴ دلار به مشاور ایرانی جهت ارائه نظر مشورتی کلی به شرکت، پرداخت شده و نشانه ای حاکی از اینکه چه مقدار از این نظر مشورتی به پروژه خانه سازی مربوط بوده، و چه

مقدار به پروژه آبیاری، وجود ندارد، زیرا آی سی سی به طور همزمان در هر دو پروژه کار می کرده است. بهمین نحو، حق الزحمه های متحمله جهت ثبت اسناد و مدارک در باهاما در رابطه با تاسیس آی سی سی و ثبت پاره ای اسناد و مدارک در ایران، قابل انتساب به هیچ کدام از پروژه ها نیست. یک رقم ۱۷،۸۱۴/۲۵ دلار دیگر نیز به مشاوران مختلف امریکایی جهت ارائه نظر مشورتی کلی راجع به ایران پرداخت گردیده، لیکن در این مورد نیز مدارک بنحوی است که انتساب آنرا بسیار یک از دو پروژه میسر نمی سازد. یک رقم ۱۵۵/۶۲ ۵ دلار نیز به مشاور بانکی جهت کمک در اخذ وام برای تامین اعتبار پروژه خانه سازی داده شده، لکن دیوان در زیر نتیجه گرفته است که تمام هزینه های مربوط به این وام را نمی توان به پروژه مذبور منسوب نمود. رجوع شود به پاراگراف ۵۲ زیر. با توجه به اینکه خواهان مدارکی حاوی جزئیات خدمات حقوقی که وجود مذبور بابت آنها پرداخت شده، ارائه ننموده یا حتی موضوعاتی را که این وجود در رابطه با آنها خرج شده، مشخص نکرده، و به ویژه با توجه به عدم ارائه صورتحسابهای مربوط و یا عدم توضیح راجع به اینکه بچه دلیل امکان تهیه آنها وجود نداشته، دیوان حدود یک سوم هزینه های حقوقی را قابل انتساب به پروژه خانه سازی دانسته، لذا ۱۵،۰۰۰/- دلار تحت این عنوان، در حکم منظور می کند.

هزینه های بالاسری دفتر نیویورک

۴۷ - خواهان بابت "هزینه های بالاسری عملیاتی" دفتر خود در نیویورک، مبلغ ۶۶،۸۹۱،۲۸۱ دلار مطالبه می کند. نامبرده هیچگونه ادله و مدارک مستندی در تایید این بخش از ادعا، غیر از خلاصه ای از انواع مختلف هزینه های عملیاتی متحمله در طول سه دوره ۱۲ ماهه ای که از اول ژانویه ۱۹۷۷ تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۵ تا ۱۰ دی ماه ۱۳۵۷) ادامه داشته، ارائه نکرده است. بزرگترین جزء این رقم بابت "دستمزدها و هزینه های مربوطه" می باشد، از جمله یک رقم ۲۵۰،۰۰۰ دلار که

به عنوان حقوق سالانه آقای لویت منظور شده است. فقط ۱۰ درصد کل هزینه های سال ۱۹۷۹ در رقم مورد ادعا منظور گردیده است.

۴۸ - سوکندنامه ها و مدارکی که در جلسه استماع تسلیم شده، ثابت می کند که غیر از خود آقای لویت و آقای دلا راتا، دو کارمند امریکایی دیگر آی سی سی، یعنی آقایان کاموف و گرین که ایشان نیز در نیویورک مستقر بودند، مقدار معنابهی وقت صرف پروژه خانه سازی می کردند. این کارمندان قسمتی از وقت خود را در ایران صرف کردند و بخشی از دفتر آی سی سی به عنوان محل سکونت، هنگام سفرهای ایشان به ایران، در اختیار آنان گذارده می شد. بنابراین، منطقاً می توان بخشی از هزینه های بالاسری عمومی دفتر آی سی سی در نیویورک، مثل اجاره، هزینه پست، تلفن، تلکس و هزینه نگهداری را، به پروژه مورد بحث منتب نمود. با اینحال، در غیاب هرگونه قرینه و نشانه ای خلاف آن، دیوان معتقد است که اسناد و مدارک کامل در ایالات متحده در اختیار خواهان بوده است و با توجه به عدم ارائه ادله و مدارک مستندی که خرج کردن وجوه مورد ادعا و ارتباط آنها را با پروژه قنات کوثر ثابت کند، دیوان باید «به طور منصفانه خسارات مورد حکم را تعیین نماید». رجوع شود به ص ۲۱ [متن انگلیسی] حکم شماره ۱۶۵-۵۵، مورخ ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ (۲۴ خداداد ماه ۱۳۶۲) صادره در پرونده ایکانامی فورمز کورپوریشن به طرفیت جمهوری اسلامی ایران. همچنین، مقایسه شود با: ص ۱۹ [متن انگلیسی] حکم شماره ۲-۱۸۸-۶۱، مورخ ۲۷ ژوئیه ۱۹۸۳ (۵ مرداد ماه ۱۳۶۲) صادره در پرونده گروشن اسوشی ایتس، اینک به طرفیت شرکت خانه سازی ایران. با در نظر گرفتن مدارک مربوط به دفتر نیویورک و کافی نبودن اسناد مثبت هزینه های واقعی، دیوان مبلغ ۴۲۵،۰۰۰/- دلار، یعنی یک سوم رقم مورد تقاضا را، تحت این عنوان در حکم منظور می کند.

هزینه های کلی

۴۹ - آقای لویت مبلغ ۳۲،۸۲۲/۰۸ دلار بابت هزینه تهیه نمودارها، نقشه های اوزالید و عکس ها، پیک پستی سریع و هزینه های گمرکی و پستی متحمله در رابطه با پروژه، مطالبه می نماید. نسخ چکهای پرداختی ارائه گردیده، لیکن این اسناد از ارزش استنادی محدودی برخوردارند، زیرا فقط نام گیرنده وجه را نشان می دهند و نه موضوع پرداخت را. تنها صورتحسابهای ثبت شده، یک قلم بابت هزینه های گمرکی بسته بیمه شده ای است که به ایران ارسال گردیده و دیگری بابت واکسیناسیون آقای دلا راتا علیه و باست که بخش بسیار کوچکی از مبلغ مورد مطالبه را تشکیل می دهند. براساس همان ملاحظاتی که در مورد هزینه های دفتر نیویورک اعمال شد، دیوان مبلغ ۱۰،۰۰۰/- دلار به عنوان هزینه های تقریبی معقول تحت این عنوان، حکم می دهد.

مسافرت و پذیرایی

۵۰ - آقای لویت بابت هزینه سفر و مخارج مربوطه متحمله توسط خود و کارکنانش که در پروژه خانه سازی کار می کرده اند، مبلغ ۱۸۹،۰۴۹/۳۱ دلار ادعا می کند. مدارک مستندی که در تایید این ادعا ارائه شده، شامل چکهای پرداختی در وجه امریکن اکسپرس کامپنی، آوستین تراول و هتل هیلتون تهران، و همچنین چکهای پرداختی به خود کارکنان است که حسب ادعا بابت هزینه های سفر ایشان پرداخت شده است. سوکننامه ها و اظهارات شهود در جلسه استماع، ثابت می کنند که آقای لویت و سایر مسئولین آی سی سی سفرهای متعددی به ایران کرده اند و مدارک آژانس های مسافرتی و هتل های "اکثرا" با تاریخ این سفرها مطابقت می کند. از این گذشته، هر کوششی برای ایجاد رابطه بین مبالغ مورد ادعا و مدارک مثبته در این مورد، تا حدود زیادی می تنی بر حدس و گمان خواهد بود. به این دلیل، به نظر دیوان منطقی است که حدوداً نصف مبلغ

خواسته، یعنی ۹۵،۰۰۰ دلار مورد حکم قرار واقع شود.

هزینه آپارتمان تهران

۵۱ - مبلغ ۱۷۷/۹۸ دلار دیگر بابت هزینه هایی که حسب ادعا جهت مبلمان و تجییز آپارتمان تهران برای سکونت کارکنان آقای لویت صورت گرفته، مطالبه شده است. تعدادی رسید بابت اقلام مختلف اسباب و اثاثه منزل که توسط خانم لویت در نیویورک خریداری شده، تسلیم گردیده، لکن قرینه‌ای حاکی از آنکه اثاثه مزبور به ایران حمل شده یا در آپارتمان تهران مورد استفاده قرار گرفته باشد، وجود ندارد، و مهمتر اینکه قابل استرداد بودن این هزینه‌ها، طبق شرایط قرارداد آی سی سی قابل بحث است. بنابراین، این بخش از ادعا مردود شناخته می‌شود.

بهره بانکی

۵۲ - آقای لویت مبلغ ۲۰،۰۵۱/۰۵۱ دلار بابت بهره پرداختی مربوط به وامی به مبلغ ۵ میلیون دلار را، که در تاریخ ۲۰ اکتبر ۱۹۷۷ (۲۸ مهر ماه ۱۳۵۶) توسط امریکن اکسپرس اینترنشنال بنکینگ کورپوریشن، جهت تامین اعتبار ساختمان پروژه به آی سی اعطای شده، مطالبه می‌کند. آخرین قسط وام در ۱۲ دسامبر ۱۹۸۰ (۲۱ آذر ماه ۱۳۵۹) بازپرداخت شد. مدارک مربوط به بهره‌های پرداختی، از جمله تغییرات نرخ بهره، به طور کامل ارائه شده است. از نظر دیوان منطقی است که آی سی سی، قبل از شروع پروژه ساختمانی عظیمی که به طور مسلم متضمن هزینه‌های اولیه هنگفتی بود، نوعی اعتبار جهت تامین سرمایه در گردش فراهم کرده باشد. معذلک، با اینکه بهره پرداختی بابت مبالغی که عملاً از حساب اعتبار نامحدود برداشت شده، می‌تواند هزینه‌ای ضروری و لذا نوعی خسارت معقول در شرایط این پرونده تلقی گردد، با اینحال

این مطلب را نمی توان در مورد کل بهره پرداختی بابت وام اولیه ۵ میلیون دلاری صادق دانست. از آنجا که تاریخ اعطای وام بروشني نشان می دهد که دریافت آن به منظور تامین بودجه پروژه خانه سازی صورت گرفته، لذا خواهان باید قسمتی از بهره آن قسمت از اصل مبلغی را که واقعاً روی پروژه خرج شده، وصول کند. دیوان در حکم حاضر نظر داده است که خواهان تنها مبلغ $113,779$ دلار از هزینه های جبران نشده پروژه را می تواند وصول کند. رجوع شود به پاراگراف های ۴۱ تا ۴۵ فوق، و پاراگراف های ۵۳ و ۵۴ زیر. برای تعیین میزان بهره ای که باید به خواهان پرداخت گردد، مبلغ مزبور باید ملاک عمل واقع شود. برای دیوان قابل درک است که تاجری که دست اندرکار یک پروژه ساختمانی است، ترجیح دهد کمی بیش از هزینه های فوری خود وام بگیرد و بابت آن بهره بپردازد. ولی در پرونده حاضر، خواهان توضیح یا دلیل کافی در این مورد ارائه نکرده که چرا آی سی سی در همان اکتبر ۱۹۷۷ مبلغ ۵ میلیون دلار وام گرفت و تا اواسط دسامبر ۱۹۸۰ آنرا بازپرداخت نکرد، حال آنکه تا اوخر ۱۹۷۹ معلوم شده بود که چندان امیدی به ادامه پروژه وجود ندارد. با توجه به این اوضاع و احوال، تردید جدی وجود دارد که منطقاً بتوان بهره تمامی وام ۵ میلیون دلار را تا ۱۲ دسامبر ۱۹۸۰ (۲۱ آذر ماه ۱۳۵۹) به عنوان هزینه های قابل جبران پرداخت کرد. دیوان باید در این مورد، مانند سایر جنبه های این پرونده، برآورده معقول بدست دهد. برای مثال، رجوع شود به: پاراگراف ۵۷ زیر. برای اساس، بنظر دیوان منطقی است که بهره ای معادل بهره پرداختی توسط آی سی سی بابت مبلغ $1/8$ میلیون دلار به نفع خواهان حکم داده شود. این رقم، با قابل شدن یک ضریب انعطاف مختصر، برابر همان مبلغ $113,779$ دلاری است که بابت سایر هزینه های قابل استرداد، مورد حکم واقع شده است. بر مبنای صورت حسابهای بانکی موجود در پرونده، بهره پرداختی طی ۲۶ ماه از تاریخ دریافت وام تا ۲۴ دسامبر ۱۹۷۹ (۳ دی ماه ۱۳۵۸) بابت ۵ میلیون دلاری که آی سی سی "عمل" وام گرفته، ۱،۲۷۵،۸۶۸/۰۵ دلار بوده است. در تعیین مبلغ قابل وصول از این مقدار بهره،

دیوان اولاً" متذکر می شود که مبنای راجع به لزوم اخذ وامی بیش از ۱/۸ میلیون دلار، ارائه نگردیده و ثانیاً" راجع به اینکه چرا کل مبلغ وام در ابتدا دریافت شد، حال آنکه هزینه‌های واقعی عملاً طی مدت زمانی طولانی و بتدریج صورت گرفته، توضیحی داده نشده است. در این شرایطه بنظر دیوان مناسب است که بهره‌ای بابت مبلغ ۱/۸ میلیون دلار برای مدت ۲۰ ماه پرداخت شود و با تقلیل نسبی رقم ارائه شده توسط خواهان، مبلغ ۳۵۰،۰۰۰ دلار از این بابت حکم داده می‌شود.

وجوه انتقالی

۵۳ - خواهان مبلغ ۱،۷۷۵،۳۴۲/۲۵ دلار دیگر نیز بابت وجودی که دفتر تهران صرف هزینه‌های پروژه کرده و حسب ادعا، به آی سی سی در ایران منتقل شده، مطالبه می‌نماید. آقای لویت می گوید که بدلیل فقد هر گونه سوابقی در دفتر آی سی سی در تهران، وی و کارکنش با استمداد از حافظه خوبش نحوه مصرف شدن این وجود را به صورت تخمینی بازسازی کرده‌اند. آقای آذر پی در سوگند نامه خوبش اظهار داشته که پاره‌ای از وجود منتقله به ایران صرف هزینه‌های دفتر تهران شد. همچنین، برای جایگزینی رقم -۵۰۰،۰۰۰ تا -۶۰۰،۰۰۰ دلار و دیجه‌هایی که صرف پروژه شده بود، وجودی منتقل گردید. به نظر می‌رسد که مبلغ منتقله به ایران تا پایان سال ۱۹۷۸ حدود -۱،۷۰۰،۰۰۰ دلار بوده باشد. تنها مدرکی که تاریخش مقارن همان ایام بوده، و در این رابطه می‌تواند حائز اهمیت باشد، اظهار نامه مالیاتی است که توسط آقای آذرپی به عنوان مدیر عامل آی سی سی نزد مقامات مالیاتی ایران به ثبت رسیده است. از اظهار نامه مذبور چنین بر می‌آید که احتمالاً حدود -۳۰۰،۰۰۰ دلار در سال‌های ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ صرف پروژه شده است. ارقام مندرج در اظهار نامه مالیاتی بر مبنای ملاحظاتی تنظیم شده که برای دیوان معلوم نیست و لذا ارزش استنادی آن برای این منظور تا اندازه‌ای محدود است. در واقع سند مذبور در رابطه با مطلبی کاملاً متفاوت،

توسط خواندگان در تایید ادعای متقابل مالیاتی ارائه گردیده است.

۵۴ - دیوان داوری متقاعد شده است که مقدار معتبرابی کار جهت پاک کردن و تسطیح محل پروژه انجام شده، ولذا مقادیر معتبرابی هزینه‌های جنبی می‌باشند توسط آن سی سی صورت گرفته باشد، گوینکه هیچ مدرک خاصی در تایید این مبلغ مورد ادعا در دست نیست. منصفانه ترین برآورده که دیوان می‌تواند از هزینه کار انجام شده در ایران به دست دهد، اینست که برای ارقام مندرج در اظهارنامه مالیاتی و کل مبالغ منتقله، ارزش مساوی قائل شده، مبلغ یک میلیون دلار از این بابت حکم دهد.

ب) عدم النفع

۵۵ - عدم النفع اصولاً "خسارته قانونی بابت نقض قرارداد به شمار می‌رود، مشروط برآنکه خواهان بتواند دیوان را متقاعد سازد که چنانچه قرارداد تماماً اجرا شده بود، چنین منافعی عاید وی می‌شد.

۵۶ - لکن، در پرونده حاضر، مبنای ادعای رقم ۱۹، ۴۵۶، ۱۰۰/- دلار تحت این عنوان، بسیار ذهنی است. گرچه یک رقم ۱۸ درصد سود، در اوراق پیشنهادی که جهت تصویب تسلیم، و بعداً به قولنامه امضا شده توسط وزارت مسکن، ضمیمه گردید، به چشم می‌خورد، با اینحال چنین شرطی به خود قرارداد منتقل نگردید. هنگامی که قرارداد خاتمه یافت، فقط مراحل اولیه پاک کردن و تسطیح تکمیل گردیده و هیچگونه کار ساختمندی در مورد بنها آغاز نشده بود. بنابراین، پروژه فقط در مرحله‌ای بسیار ابتدایی قرار داشت.

۵۷ - در آغاز امر، دورنمای پروژه امیدوار کننده بود. میزان علاقه و اشتیاقی که قبل

از انقلاب توسط خریداران احتمالی نشان داده می شد، دلگرم کننده بود و دولت موافقت خود را با اعطای وام رهنی اعلام کرده بود. در واقع، سازمان مسکن بموجب شرایط قرارداد ملزم بود حداقل مساعی خود را جهت تحصیل چنین اعتباری مبذول نماید. احتمال داشت تقاضا برای این قبیل مسکن بعد از وقایع انقلاب نیز ادامه یابد. معهداً، ادله و مدارک حاکی است که با توجه به آشفتگی امور و ناآرامی حاکم، به ویژه از این جهت که پروژه مذبور اولین پروژه آقای لویت در ایران بود، آی سی سی در ادامه مراحل اساسی ساختمان، با مشکلات قابل ملاحظه‌ای روبرو می‌شد. لذا، بعيد بود که پروژه می‌توانست مطابق برنامه زمانی که بدوا" پیش بینی شده بود، تکمیل گردد و یا اینکه هزینه پروژه، بدلیل مشکلات نظارت توسط سازمان آقای لویت و وارد کردن مواد و مصالح، به میزان زیادی افزایش نمی‌یافتد.

۵۸ - بنا به دلایل مذکور، دیوان داوری نتیجه می گیرد که خواهان به قدر کافی ثابت نکرده که از پروژه منفعتی عایدش می شد. لذا، ادعای عدم النفع مردود می‌شود.

(چهار) ادعاهای متقابل

(الف) مالیاتها

۵۹ - دولت ایران بدوا" ادعای متقابلي تقریباً به مبلغ ۴۲ میلیون ریال بابت مالیات‌هایی که حسب ادعا بر عهده آی سی سی است، مطرح ساخت. با ثبت لوایح بعدی روشن شد که مسئولیت مالیاتی، به فرض که وجود هم داشته باشد، از مشارکت آی سی سی در طرح آبیاری جداگانه‌ای ناشی می شده و لذا این ادعای متقابلي، از حیطه شامل بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعواي که مقرر می دارد که ادعای متقابلي باید "... ناشی از همان قرارداد، معامله یا رویدادی باشد که موضوع ادعا بوده"، خارج است.

۶۰ - به همین ترتیب، ادعای متقابل مذبور که براساس دستور دیوان مجدداً تنظیم و اصلاح گردید، متنضم هیچگونه مبنای قراردادی جهت مسؤولیت مالیاتی ادعایی نیست، تا آنرا خواه به عنوان ادعای متقابل و خواه به عنوان ادعای تهاوت، در حیطه صلاحیت دیوان قرار دهد. قرارداد منعقد در تاریخ ۱۴ ژانویه ۱۹۷۸ (۲۴ دی ماه ۱۳۵۶)،^{۱۴} حاوی هیچگونه شرطی جهت کسر یا وصول مالیات نیست. بنابراین، ادعای متقابل باید به دلیل فقد صلاحیت، مردود شناخته شود.

(ب) عدم استفاده از زمین

۶۱ - سازمان مسکن حدوداً مبلغ ۵۲۳ میلیون ریال بابت قیمتی که جهت کسب مالکیت زمین پروژه، به مالکان متعدد اراضی قنات کوثر پرداخته، ادعا می نماید. نامبرده اظهار می دارد که عدم توانایی وی در استفاده از زمین، قابل انتساب به آی سی سی است. لیکن مبنای حقوقی این ادعا روشن نیست.

۶۲ - ادله و مدارک حاکیست که پس از آنکه سازمان مسکن اراضی را در اختیار گرفت، مالکیت آنرا در تمام مدت حفظ کرد. در طول قرارداد، مالکیت هرگز به آی سی سی منتقل نشد، و چنین الزاماً نیز وجود نداشت. از آنجا که از نتیجه گیریهای دیوان این مطلب روشن گردیده که خود آی سی سی در اثر قصور سازمان مسکن در تامین دسترسی نامبرده به زمین، از استفاده از زمین منع شده بود، لذا هیچگونه مبنای جهت پذیرفتن این ادعای متقابل وجود ندارد و لذا ادعای متقابل مذبور رد می شود.

(پنج) پنجم

۶۳ - با توجه به نتیجه گیری دیوان مبنی بر اینکه قرارداد برای نقض آن توسط سازمان

مسکن، حداکثر تا پایان سال ۱۹۷۹ خاتمه یافت، لذا خواهان استحقاق دارد از اول ژانویه ۱۹۸۰ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۸) نسبت به کل مبلغ مورد حکم، بهره دریافت کند.

۶۴ - در مورد نرخ بهره‌ای که باید اعمال شود، شعبه حاضر با توجه به عدم تصريح نرخ بهره در قرارداد، نرخ بهره را بر مبنای مبلغی محاسبه می کند که حدوداً برابر با نرخی باشد که محکوم له، چنانچه مبالغ مورد حکم را از طریق نوعی سرمایه گذاری متداول تجاری در کشور خود به کار می انداخت، می توانست به آن میزان منتفع شود.
برای مثال رجوع شود به: صفحات ۳۰-۳۴ [متن انگلیسی] حکم شماره ۱۸۰-۶۴-۱ مورخ ۲۷ زوئن ۱۹۸۵ (۶ تیر ماه ۱۳۶۴) صادره در پرونده سیلوانیا تکنیکال سیستمز اینک به طرفیت جمهوری اسلامی ایران، و نیز (پاراگراف ۴۹) حکم شماره ۱-۴۲-۲۵۸ مورخ ۸ اکتبر ۱۹۸۶ (۱۶ مهر ماه ۱۳۶۵) صادره در پرونده اویل فیلدرز آو تکراس اینک به طرفیت جمهوری اسلامی ایران. در مورد خواهانهای امریکایی که ادعایشان برحق شناخته می شود، دیوان معمولاً "میانگین نرخهای بهره متعلقه به سپرده های شش ماهه را که هر چند یکبار توسط یک مرجع رسمی، یعنی فدرال رزرو بورد، منتشر می شود، مورد استفاده قرار می دهد. متوسط نرخ بهره در دوره مربوط به این حکم، که بصورت نقصانی یا اضافی، تا ۲۵ صدم تغییر یافته، ۱۰/۷۵ درصد می باشد.

(شش) هزینه ها

۶۵ - خواهان هزینه‌های متحمله بابت داوری را مطالبه می کند. آفای لویت سوگندنامه کوتاهی به ثبت رسانده، حاکی از آنکه وی "بیش از ۱۰۰،۰۰۰ دلار" بابت حق الزحمه های حقوقی و "متجاوز از ۱۵،۰۰۰ دلار" هزینه در رابطه با دادرسی حاضر، متحمل شده است. جزئیات بیشتری در این رابطه ارائه نشده است. با توجه به ضوابط مشروح در صفحات ۳۵ تا ۳۸ [حکم صادره] در پرونده سیلوانیا، و با در نظر گرفتن نتیجه پرونده

حاضر و عدم شرح و توضیح ادعای هزینه‌ها، دیوان مبلغ -/۱۰،۰۰۰ دلار بابت هزینه‌ها حکم می‌دهد.

۶۶ - دیوان داوری دلیلی برای صدور حکم پرداخت هزینه‌ها به بانک ملی نمی‌بیند. ادعای مطرح علیه بانک ملی در اوت ۱۹۸۵ مسترد شد و بانک ملی فقط سه لایه مختصر در جریان رسیدگی به ثبت رساند، و در جلسه استماع مقدماتی و نیز در جلسه استماع پرونده شرکت نکرد.

سوم - حکم

بنا به دلایل فوق،

دیوان به شرح زیر حکم صادر می‌کند:

یک) خوانده، سازمان مسکن ایران ملزم است مبلغ دو میلیون و یکصد و بیست و نه هزار و یکصد و سیزده دلار و پنجاه و چهار سنت (۱۲۹،۱۱۳/۵۴ دلار آمریکا) به اضافه بیهوده ساده به نرخ ۱۰/۷۵ درصد در سال (برمبانی ۳۶۵ روز) از تاریخ اول ژانویه ۱۹۸۰ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۸) لغایت تاریخی که کارگزار امنی دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امنی بدهد، به اضافه مبلغ -/۱۰،۰۰۰ دلار بابت هزینه‌های داوری، به خواهان، ویلیام ج. لویت پردازد.

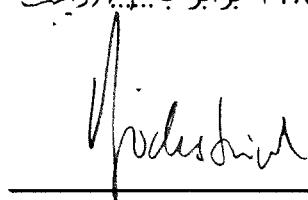
دو) ادعاهای متقابل دولت جمهوری اسلامی ایران و سازمان مسکن ایران مردود شناخته می‌شوند.

تعهدات بالا با پرداخت از محل حساب تضمینی مفتوح طبق بند هفت بیانیه مورخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹) دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر، ایفاء خواهد شد.

بدینوسیله حکم حاضر جهت ابلاغ به کارگزار امانی، به ریاست دیوان داوری تسلیم می شود.

لاهه،

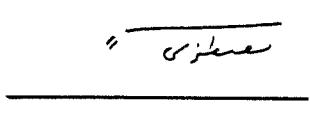
به تاریخ ۲۲ آوریل ۱۹۸۷ برابر با ۱۳۶۶ هجری قمری

کارل - هاینس بوکشتیگل

رئیس شعبه یک

به نام خدا

مousavi

محسن مصطفوی
نظر منصف

Howard A.M. Holtzman
کاملاً با حکم موافقم، به استثنای حکم
به پرداخت ۱۰،۰۰۰/- دلار بابت
هزینه‌ها که در این مورد «صرف» به
منظور حصول اکثریت، به حکم
می‌پیوندم. رجوع شود به نظر
جاداگانه اینجانب در پرونده
سیلوانیاتکنیکال سیستمز اینک به طرفیت
جمهوری اسلامی ایران، حکم شماره
۱۸۰-۶۴-۲۷ (۱۹۸۵/۶/۲۷) تیر ماه
۱۳۶۴).